

НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

КАФЕДРА ОРГАНІЗАЦІЇ СУДОВИХ
ТА ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ ПРОКУРАТУРИ

Матеріали всеукраїнської
науково-практичної конференції

м. Харків, 15 квітня 2016 року

У двох томах

Том 1

Харків
«Право»
2016

УДК 347.963
ББК 67.72
П78

Редакційна колегія:

професор Л. М. Москвич (голова);
асистент А. В. Лапкін;
асистент І. В. Юревич;
асистент Я. О. Ковальова;
асистент Ю. О. Ремескова

Відповідальність за зміст тез несуть автори.

Проблеми реформування прокуратури : матеріали всеукр. наук.-
П78 практ. конф. (Харків, 15 квіт. 2016 р.) : у 2 т. / редкол.: Л. М. Москвич
(голова), А. В. Лапкін, І. В. Юревич та ін. – Т. 1. – Х. : Право, 2016. –
224 с.

ISBN 978-966-937-018-1

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції «Проблеми реформування прокуратури», яка відбулася 15 квітня 2016 року у Національному юридичному університеті імені Ярослава Мудрого за участю відомих вітчизняних науковців у галузі теорії прокурорської діяльності, практичних працівників органів прокуратури та суду. До збірника включено доповіді учасників конференції з різноманітних аспектів організації і діяльності прокуратури.

Для науковців, викладачів та студентів юридичних навчальних закладів, практичних працівників органів прокуратури, суду, інших правоохоронних органів, адвокатів та усіх, хто цікавиться проблемами прокуратури.

УДК 347.963

ББК 67.72

ISBN 978-966-937-020-4 (т. 1)
ISBN 978-966-937-018-1

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2016
© Оформлення. Видавництво «Право»,
2016

Юрєвич І. В.,

кандидат юридичних наук, асистент кафедри організації судових та правоохоронних органів Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

ЄДНІСТЬ СИСТЕМИ ПРОКУРАТУРИ

Стаття 121 Конституції України, стаття 1 Закону України «Про прокуратуру» проголошує, що прокуратура України становить єдину систему, яка в передбаченому законом порядку здійснює встановлені Конституцією України функції з метою захисту прав і свобод людини, загальних інтересів суспільства та держави. Статті 7 та 15 Закону України «Про прокуратуру» закріплюють забезпечення єдності системи органів прокуратури.

Єдність системи прокуратури як конституційна засада побудови системи прокуратури передбачає впорядковану належність усіх прокуратур України (як територіальних, так і спеціалізованих) до єдиної системи, яку очолює Генеральний прокурор України. Відповідно до Закону Генеральна прокуратура України є органом прокуратури вищого рівня щодо всіх регіональних та місцевих прокуратур, а регіональна прокуратура є органом прокуратури вищого рівня щодо місцевих прокуратур, розташованих у межах адміністративно-територіальної одиниці, що підпадає під територіальну юрисдикцію відповідної регіональної прокуратури. Єдність системи прокуратури означає, що кожен рівень системи прокуратури та кожен прокурор, діючи у межах своєї компетенції та повноважень, є представниками єдиної системи державних органів – прокуратури України, та виконує свої функції на всій території держави.

Відповідно до статті 7 Закону України «Про прокуратуру» єдність системи прокуратури України забезпечується: 1) єдиними засадами організації та діяльності прокуратури; 2) єдиним статусом прокурорів; 3) єдиним порядком організаційного забезпечення діяльності прокурорів; 4) фінансуванням прокуратури виключно з Державного бюджету України; 5) вирішенням питань внутрішньої діяльності прокуратури органами прокурорського самоврядування. Частина 2 статті 15 Закону закріплює, що прокурори в Україні мають єдиний статус незалежно від місця прокуратури в системі прокуратури України чи адміністративної посади, яку прокурор обіймає у прокуратурі.

Розглянемо передбачені в Законі гарантії. Так, єдність засад організації та діяльності прокуратури означає поширення їх на всі ланки прокуратури та на всіх прокурорів. Всі органи прокуратури об'єднує єдність цілей і завдань прокурорської діяльності, єдність нормативно-правової бази регламентації їх діяльності, єдність функцій прокуратури, єдність правових механізмів, форм, пріоритетних напрямів та методів реалізації покладених на них повноважень, адже кожен прокурор єдиної системи прокуратури є представником прокуратури України в цілому, від імені якої він діє. Єдність системи прокуратури України полягає також в одноставному застосуванні прокурорами законодавства та у забезпеченні єдності прокурорської практики. Вказівки та накази вищестоящего прокурора, надані у формі, яка передбачена відповідним законодавством, є обов'язковими для виконання підпорядкованими прокурорами.

Прокурори в Україні мають єдиний статус незалежно від місця прокуратури в системі прокуратури України чи адміністративної посади, яку прокурор обіймає у прокуратурі. Єдність статусу прокурорів забезпечується однаковістю базових вимог до кандидатів на посади прокурорів різних ланок та спеціалізацій, єдністю вимог до кандидатів на аналогічні посади в межах певних підсистем спеціалізованих прокуратур, однаковістю процедури проходження добору та призначення на відповідні посади, однаковістю правил проходження служби в органах прокуратури, однаковістю прав та обов'язків прокурорів, однаковістю підстав та процедури притягнення до юридичної відповідальності, однаковістю підстав та процедури звільнення з посади, припинення та зупинення його повноважень на посаді, однаковістю матеріального та соціально-побутового забезпечення, єдиним зразком службового посвідчення, однаковими гарантіями незалежності тощо.

Єдиний порядок організаційного забезпечення діяльності прокурорів означає, що в Україні діє єдина система забезпечення функціонування прокуратури. Держава забезпечує фінансування та належні умови функціонування прокуратури і діяльності прокурорів. Забезпечення функціонування системи прокуратури передбачає: 1) визначення у Державному бюджеті України видатків на фінансування прокуратури не нижче рівня, що забезпечує можливість повного і незалежного здійснення її повноважень відповідно до закону; 2) законодавче гарантування повного і своєчасного фінансування прокуратури; 3) гарантування достатнього рівня соціального забезпечення прокурорів.

Фінансування прокуратури передбачається виключно за рахунок коштів Державного бюджету України. Функції головного розпорядника коштів Державного бюджету України щодо фінансового забезпечення діяльності прокуратури здійснюються Генеральною прокуратурою України. Фінансування прокуратури здійснюється згідно з кошторисами і щомісячними розписами видатків, затвердженими Генеральним прокурором України, у межах річної суми видатків, передбачених Державним бюджетом України на поточний бюджетний період. Прокурор забезпечується окремим робочим місцем та необхідними для роботи засобами. Органи прокуратури забезпечуються транспортними і матеріально-технічними засобами у порядку, затвердженому Генеральним прокурором України, у межах видатків, затверджених у Державному бюджеті України на утримання органів прокуратури.

Однією із гарантій забезпечення єдності системи прокуратури України є вирішення питань внутрішньої діяльності прокуратури органами прокурорського самоврядування, до повноважень яких належить забезпечення організаційної єдності функціонування органів прокуратури та підвищення якості роботи прокурорів.

Як бачимо, незалежно від наявності різних спеціалізованих підсистем прокуратур, система прокуратури України характеризується єдністю своєї організації та функціонування.

Юрєвич М. В.,

прокурор Харківської місцевої прокуратури № 5

ЩОДО ЗАПИТУ ПРОКУРОРА

Відповідно до Закону України «Про прокуратуру» прокурор має право на письмове звернення для отримання інформації, яка на законних підставах належить певному суб'єкту – розпоряднику інформації.

Стаття 23 Закону закріплює положення, згідно з яким, реалізуючи конституційну функцію представництва інтересів громадян або держави у суді у визначених законом випадках, прокурор у разі відсутності суб'єкта владних повноважень, до компетенції якого віднесений захист законних інтересів держави, а також у разі представництва інтересів громадянина з метою встановлення наявності підстав для представництва, має право: 1) витребувати за письмовим запитом, ознайомлюватися та безоплатно отримувати копії документів і матеріалів органів державної влади, органів